

МАРИЙ ПРОЛЕТАР

ВКП(б) Звенига Райком,
и Райисполкомын
органжэ

Г А З Э Т А
1 кыла 6 т. 00
2 тылч. 3 т. 00
3 тылч. 1 т. 50
1 тылч. — 50.

Адрес: М.А.О. Звенигово, ред. „Марий Пролетар“. Тел. № 4.

1935 ийын Марий областыштэ вольык ашнымашым шарышаш кугыжаныш план нэргэн

Марий Область Исполнительнэ Комитэт президиум дэя ВКП(б) Обкомын 1935 и 31 майыштэ пунчалмышт

Вольык ашнымашым шарышаш кугыжаныш план нэргэн ССРУ СНК дэя ВКП(б) Рүдö Комитэтын 1935 ийын 27 апрэлыштэ пунчалмыштым да Горький Крайисполком дэя ВКП(б) Крайкомын 1935 ий 19 майыштэ пунчалмыштым шуктышашлан лийын, Маробисполком дэя ВКП(б) Обком пунчалыт:

1. 1935 ийын колхоз сату фермылаште, колхозник дэя ышкэт озанлыккан влакын кыдаш самырык вольыкым ончэн куштышаш тыгай планым пэнгыдэмдаш:

а) 1935 ийыштэ шочшо презым 1936 ийын 1 январжылан тынарым ончэн кушташ:

Район влак	колхоз сату фермылаште	колхозник дэя ышкэт озанлыккан.
Звенига	1329	5381

б) 1935 ийыштэ шочшо сбсна ийым 1936 ийын 1 январлан тынарым ончэн кушташ:

Район влак	Колхоз сату фермылаште	Колхозник дэя ышкэт озанлыккан
Звенига	1040	15270

в) 1935 ийыштэ шочшо пача каза пачам 1936 ийын 1 январлан тынарым ончэн кушташ:

Район влак	Колхоз сату фермылаште	Колхозник дэя ышкэт озанлыккан вл.
Звенига	210	21946

г) 1935 ийыштэ шочшо чомам 1936 ийын 1 январлан тынаре ончэн кушташ: (Лүм влак моло таблицэ дэя ик гайак улыт).

Звенига	626	243
---------	-----	-----

Түкан куру вольык

Район влак	Чылажэ	Нунын кок-ла гыч уш-кал.
Звенига	2672	795

Сбсна

Чылажэ	Нунын кок-ла гыч ава сбсна
1404	217

Шорык

Чылажэ	Нунын кок-лаште шорык
460	235

4. Колхозник влакым уш каланым ыштышашлан полышым пуаш колхозник дэя ышкэт озанлыккан влак дэч прэзе налме да ковдрактоватлымэ тыгай планым пэнгыдэмдаш:

Район влак	Ушкэлымэ колхозник влакын на-лаш да ковд-рактоватлаш
Звенига	652

5. Колхозник влаклан ты гыдэ вольык дэя голийшым пушашлан колхоз сату ферме гыч колхозник влаклан сбсна игэ ужалымэ тыгай планым пэнгыдэмдаш: Звенига район колхоз сату ферме гыч 434 налаш.

6. 1935 ийын 1 январлан сай урлык шарышэ колхоз сату фермым тынарым шукташ: 22 ушкал фермым; тидэ фермылаште 1148 вуй вольык, нунын коклаште 416 ушкал лийыман; 19 сбсна фермым, тушто 100 вуй нунын коклаште 350 ава

100 имнылан у вүта

„Ташнур“ промколхоз (Кожла Сола йал совет) 100 имнылан шогаш у вүтам ышташ тунгалын. Кызыт вүта ыштыме паша вийан вайа. Вүта шыжылан шуап. Вишнэр Әчук

сбсна лийыман: 19 шорык фермым, тушто 124 вуй, нунын коклаште 120 шорык лийыман. Сай урлык шарышэ ферме почыдыме планым районлашкэ вич кэчэ коклаште колтэн шукташ ОблЗУ-лан күшташ.

7. Вольык ашнымашым ветэриннар—зоотэхник шотышто сайырак обслужитлышашлан лийын, 1935 ийыштэ зоотэхник участкым 31 ветэриннарне—врачэвнэ участкым 29 да ветэриннар фэлдшэр пунктым 14 мартэ шукташ.

Район влак	Колхоз сату ферме гыч налаш
Звенига	434

8. ОблЗУ-м, район партий дэя совет организацэ влакым обэзатлаш: 1935 ийын колхоз вольык сату ферме влаклан туныктэн лукташ: ферме вуйлатышэ дэя брн

Максыутов 213 тэргэ оксам кочкын йуын пытарэн

„Йошкар Кэчэ“ колхозын (Нагорин йал совет) шоткондышто Максыутов Миклай Озан олаш мийенат 213 тэргэ колхоз оксам йуын пытарэн.

2. Облплан дэя Облзулан күшташ: 1935 ийыштэ самырык вольыкым ончэн куштымо да кунар вуйым кушылташ (ужалаш, шүшкылаш) палэмдыме планым да совхозлаште, колхозлаште, Орелаштэ кургым ыштыме планым кум кэчэ коклаште верлашкэ колтэн шукташ.

3. 1936 ийын 1 январлан колхоз сату фермылаште вольыкым тынарым шукташ:

а) ушкалым 24600 вуйыш тышкэ колхозник дэя ышкэт озанлыккан влак дэч ковдрактоватлымэ 10000 вуйыш вольыкаты пура

б) сбснам 14000 вуйыш; тышкэ 1935 ийын совхоз влак дэч налме 600 сбсна игат пура.

в) шорык дэя казам 4525 вуйыш.

г) имвыым 600 вуйыш; район шот дэя тидэ тыгэ пайлалташ:

гадир влакым 561, колхоз ветэриннар фэлдшэрым (вет санитарым) 333 йангым.

9. 1935 ийын колхоз кресаньык сэктырыште кургым ыштышаш тыгай планым пэнгыдэмдаш: (мучашыжэ вэс нбмырышто)

Вольык коштыкымо пашам кызытак вийангыман.

Вольык вуй шукэмдыш верыч кредалмаштэ ава вольыкым узо вольык дэя коштыкыман, эн күлешан да рэшайушо задаче улэш. Но тугэ гынат, чыла йал советлаштыжак тидэ пашам күлешлан огыт шотло. Ну но вольык вуй шукэмдышаш верыч пэш начар кредалыт.

Тэвэ Помар йал советыштэ вольык коштыкымо паша чытыдыме томам кайа. Йал совет сэкратэр Трофимов дэч — тэндан йал советын посна колхозлаште вольык коштыкымо кузэ кайа, колхоз—влак вольык коштыкымо планым мынбар %-лан тэмэн улыт—манын йодат гын „—кызыт вольык коштыкымо нэргэн йөршөш палаш ок лий, вольык насушто коштэш, учотым выгузэат налаш ок лий—манын учот дэч посна шыачыл дэч

Колхозлаште йал озанлык артелыин уставшым ыштыме, лончылымо да пэнгыдэмдыме мэроприйатэ влэк нэргэн ВКП(б) ОК бүро дэя Обисполком президиумын пунчалмышт

1. Тидэ йодыш дэя ВКП(б) Крайком дэя Крайисполкомын лүкмо пунчалым шукташ пияжаш.

ВКП(б) Крайком дэя Крайисполком пунчалым илышын чын пуртымым эскөраш ОблЗУ дэя ВКП(б) Обкомын йал озанлык полкалан күшташ.

2. Кажне колхозник суртлан усадьбэ мландым (пача, сад), оралтэ йымалне улшо мландым шотын вал дэ, МАО лан ыштыме нормо иочап 0.25 гыч 0.50 га мартэ пүчкаш тэмлам.

3. Колхоз влакын мландым вискалымэ да границым ыштыме, мөжа мөнгык шогалатыме нэргэн лу кэчэ жапыште иструкторым йамдылаш, районлаште мэршик колхозник туныкымо курс влак эртарышаш ерокым налэмдаш Облзулан күшташ.

Ышкэ специальностьшо дэя ыштыдыме земдустройтэль влакым мландэ орган распоражэныш налыс, мландэ төрлымö пашаш ушаш.

4. Ола партий, комсомол организацэ гыч 5 талэ комунисг дэя комсомолэцым, мландэ төрлымö партийыштэ шым тылызэ политик вуйлатыман паша ышташ 10 июнь мартэ ойыраш Йошкар-Ола ВКП(б) Обком дэя ВЛКСМ Горкомлан күшташ. Ойырымө йэн влакым ОблЗУ распоражэныш пуаш да нунын ончыч күчүк жапан курс коч туныктэн лукташ.

5. Колхоз влакын мландым курыман акт почэш тыгай ерокышто пуэн ыштараш.

а) — 1935 ий 1 октябрь мартэ — 200 колхозышто.

б) — 1936 ий 1 январ мартэ — 300 колхозышто.

в) — 1936 ий 1 июль мартэ — 400 колхозышто.

г) — 1936 ий 1 ноябрь мартэ 1080 колхозышто.

6. У уставым тэргымэ, лончылымо годым пашаштэ практик полышым пуашлан кажне колхозыш Райком дэя Райисполком гыч йал озанлык артелэ уставым сай шинчыше представи тьыл влакым колташ ВКП(б) Райком дэя РИК влакым обэзатлаш.

Колхоз погынымашаш лончылэн, пэнгыдэмдымө 2 экз. уставэш колхоз вуйлатыше, правлэныэ члэн влак погынымаш вуйлаты-

ше дэя сэркалыше влакын кид пыштымөкө, колхоз пэчатьым пышташ пэнгыдэмдыме у уставым погынымашын 2 протокол дэя пырлыа, устав пэнгыдэмдыме годым погынымаштэ мынбар колхозник лиймын протоколышто ончыктэн райисполкомыш пэнгыдэмдаш колталташ. РИК президиум засэданьыштэ ончымо мартэ, йал озанлык артелэ уставым Райком сэкратэр (тудым олмэштыше) дэя Райзо вуйлатыше влак ончэн лэктит.

Кажне йал озанлык артелыин устаеш Райисполком президиум засэданьыштэ тудо йал озанлык артелэ вуйлатыше, йал совет вуйлатыше лийме годым регистроватлалташ. Уставым регистроватлыдэ тыгай условий годым колхозлаш Райисполком мөнгэш пуаш картэн:

а) — устав лончылымо, пэнгыдэмдыме годым погынымаштэ колхозник влакын 2—3 ужашыжэ лийын огыл гыч;

б) — уставым регистроватлаш колхоз погынымаш протокол дэч посна колтымө гын;

в) — примэрнэ уставым пудыртыман лийна гын. Райисполкомаш регистроватлыдыме устав уэш йал озанлык артелыин погынымашаш ончаш колталтэн, у уставым уэш ончымо годым, могай причин дэя устав РИК ыштэ регистроватлымэ огыл Райисполком представитэль умылтарэн пуа

Регистроватлымэ устав, „Колхоз влакын устав кнагаш“ пурталташ. Уставым регистроватлымэ нэргэн РИК вуйлатыше дэя Рай-30 вуйлатыше влак кидым пыштат. Регистроватлымэ ик уставшэ да устав регистроватлымэ нэргэн РИК президиумын пунчалжэ гыч выпискэ колхоз правлэнылан пуалташ. Вэс экзэмпляр уставшэ „Устав влакым регистроватлымэ кнагаш“ пышталташ.

7. Колхозлаште устав лончылыманым да пэнгыдэмдыманым 1935 ий 1 август мартэ түрыс шукташ Райком дэя РИК влакым обэзатлаш.

8. 1935 ий 8 апрэлыштэ тидэ йодыш дэя, лүкмо пунчал вашталташ.

Обисполком председатэль — Пятров. ВКП(б) Обком сэкратэр — Врубляевский.

Курь-Марий дэн сорэвноватлымаштэ ончыко лэктэш!

ШУРНО ПОГЫМО КАМПАНЫМ ЧЫЛА МОГЫРЫМАТ САЙ ЙАМДЫЛАЛТЫН ВАШ ЛИЙМАН

Мамнан районьсо шуро йал совет, колхоз—влак ик ийаш шурно удымашым сайын эртарышт. Ик ийаш шурно удымашым сайын эртарымашкэ ныгунам лийдымэ шурно лэктэш нал паш вэрч, чыла колхоз ник, да ышкэт озанлык пшэр массым мобилизоватлымэ яльэ.

Шошо агалан сай йамды лалдаш да удымашым кучык срокышто сай качествэн эртараш чыла йал совет, 128 колхоз да колхозласэ 140 паша бригад социалист сорэвнованьшыкэ ушнэн.

Сталинский уставым колхозник, кумда ышкэт озанлык пшэр массэ коклаштэ кумдан умылтарымэ да илышыш пуртэн шогымо нагызэш, 176 ышкэт озанлык—влак колхозыш ушнышт. Тэний район мучко 842 га у мландым освоитлымэ да кодшо ий дэнэ тагастарымаштэ тэний икйаш шурно удымэ площадь 1337 га альэ 6%-лан кугамын, чыла икйаш шурным, трийэр, триумф дэнэ эрыктымэ пырчэ дэн удымэ Пасушко 27852 тон тэрысым, 580 тон известным лукмо. Лум кучымашым 3409 га кумдыкэш ыштымэ Тэвэ чыла тидэ ончыктыш—влак мамнан районь ыштэн лукшо район раданыш савырныдымашын шогалым ойлат.

Но кызыт йужо йал совет, колхоз—влак шошо ага удымашым эртарымаштэ ыштымэ санымашэш шога

лыныт, ышкэныштым лып-ландарэныт.

Тэвэ такыр куралмашым ага налына. ВКП(б) Маробком дэн Марий Облась Исполнительнэ комитэтын пунчалжэ почэш такырым майын мучашашыжэ курал пытараш күлэш ильэ. Но мамнан районьшто тидым шуктымэ огыл, Тачысэ кэчылан районьштына такыр куралмэ планым 80% ат тэмымэ огыл. Такыр куралмэ пашаштэ эр почэш тэвэ нинэ йал совет—влак кодыныт:

Сотнур йал совет колхоз сэктырыштэ 728 га олмэш, 648 га, ышкэт озанлык сэктырыштэ 813 га олмэш 190 га, Пэтайал йал совет колхоз сэктырыштэ 440 га, олмэш 303 га, Кожла Сола йал совет колхоз сэктырыштэ 336 га гыч 276 га, ышкэт озанлык сэктырыштэ 230 га гыч 30 га гына куралмэ,

Шурно погымо кампаньэ лан кызытак йамдылалт шогыман шурно погымашым кучык срокышто, шурно пырчим йоктарыдэ, сай качествэн эртарымаштэ эр тун да рэшайушо мэрпри йатвэ улэш. Но мамнан районьштына шурно погымо кампаньэлан йамдылалтмаш сай кайа маваш ныгузэат огыш лий. Район мучко 120 түрэдмэ машина ачалаш күлэш гыч, 55 гына ыштымэ. Шурно шиймэ 76 машина гыч 36, 42 шуро солымэ машина гыч 29 машина гына ачалэн йамдылымэ.

Пэтайал йал советыштэ гыч, шурно погымо кампаньэлан йамдылалтмаш пэш томам. Шурно шиймэ 8 машина гыч, иктымат ачалымэ огыл. Тыгак К Сола йал советыштат паша томам. Шурно түрэдмэ 10 машина гыч 5, шурно шиймэ 10 машина гыч 6 машина гына ачалымэ.

Районьштына шук шуро сомлымашат пэш начар кайа Район мучко шук шуро до сомлымэ паша планым 30% гына тэмымэ. Помар дэн Курмарий йал советыштэ шук шуро сомлаш йэр шэш түгальмэ огыл. Морки йал, Сотнур, Пэтайал йал советлаштат 16 гыч 95 га йоктэ гына шук шудым сомлымэ.

Такыр куралмэ, шурно погымо кампаньэлан йамдылалтмэ, шук шуро сомлымэ пашаштэ улшо ситыдымашлан кызытак мучашым ыштымэ,

Күшнэ ончыктымэ паша шкэ кумда колхозник, ышкэт озанлык пшэр массым кумдан ушэн шук шуро до сомлымэ, шурно погымо кампаньэлан йамдылалтмаштэ руалынак ончык каймашым ышташ. А такыр куралмэ планым тидэ, лышыл кэчылаштак түрыс тэ маш!

Чыла пашаштат социалист сорэвнованьэ знымм эшэ күшкэ нёлталын, Курь-Марий район дэнэ сорэвноватлымаштэ ончыко лэктэш вэрч уло вийын крэдал шогыман.

Тыштэ пашам руалынак вийандаш

„У йал“ колхозлан (Пэтайал йал совет) тэний план почэш 120 га такырым куралаш күлэш гыч, тачысэ кэчылан 40 га гына такырым куралмэ. Колхозысо бригадир-влак ышкэ пашаш кышт күлын пижын огыт ыл. Нуно пашашкэ паша вийым моптэн огыт шогалтыл. А 3-шо бригадирын бригадиржэ Герасимов Василий такырым кучык срокышто курал пытарымэ олмэш, йуын гына коштэш. Колхоз вуйлатышэ Милиц

ский бригадир—влакнэ титакыштым шинча гынат, ситыдымашым тунамак коравдыпаш вэрч огыш крэдал.

Адак тидэ колхозышто 2-шо квартал финплан тэмымашат чытыдымэ эркын кайа. Финпланым 20% ланат тэмымэ огыл.

Колхоз правлэнылан ты ончыктымэ ситыдымашлан кызытак мучашым ыштэн, такыр куралмэ, финплан тэмымэ пашам руалынак сайэмдымаш. Майкин.

Ышкэт озанлык сэктырланат колхоз дэч вараш кодман огыл

Кужмара йал совет колхоз сэктыр такыр куралмэ планым 15 шэ ийунылан 100% тэмыш. План почэш 600 га такырым куралмэ. А ышкэт озанлык сэкты-

рыштэ такыр куралмаш чытыдымэ эркын кайа. План почэш 400 га такырым куралаш күлэш ильэ гыч, 300 га нарэ гына куралмэ. В. Андрэйев

Шурно погымо кампаньылан сай оравам йамдыла.

„ТАШНУР“ промколхоз (Кожла - Сола йал совет) шурно погымо кампаньылан сай орава—влакым йамдыла. Кызыт 1-шэ бри-

гадын бригадиржэ Ратманов Степан 5 оравам угыч ыштыктып да 3 оравам тоштым ачалыктыш. ВИШНЬЭР ЭЧУК.

Шурно погымо кампаньэлан чыла могоырымат сай йамдылалтыш

„ВУДЫН ВОЖ“ колхоз (Куго Порат йал совет) шурно погымо кампаньэлан чыла могоырымат сай йам-

дылалтын. Тидэ колхозышто шурно шиймэ 5 сарайым ыштымэ да шурно погымо чыла машина ачалымэ

Социалист пасушто ик шук шудыланат вэр лийман огыл

Күкшү шурно пырчэ лэктэш налпаш вэрч крэдалмаштэ шук шуро эр куго чаракым шында. Садын дэнэ социалист пасушто ик шук шудыланат вэр лийман огыл. Но тидым районьштына чыла колхозышак умлэн налын огыл. Тэвэ: „Максим Горький“ лум колхозын (Куго Порат) йал совет) ик ийаш удымэ шурно коклаштэ

шук шуро пэш чот шарлэн кушкын. Туга гынат, тидэ колхозышто 5 га гына шук шудым сомлымэ. Вэт тидэ колхозлан 33 га шук шудым сомлаш күлэш. Колхоз вуйлатышэ Чернов шук шуро сомлымэ пашашкэ чыла уло паша вийым лукмо олмэш,—паша вий пагал—манын шук шуро сомлаш 4 кэчэ лийэш паша—вийым огыш лук.

Шуро солымэ кампаньылан йамдылалтыш

„Ташнур“ промколхоз член-влак: (Кожла Сола йал совет) Дмитриева Фекла, Литвин Кригорий, Михайлов Алексэй, Варфоломов

Иван шуро солымэ кампаньылан йамдылалтыш: Сава, сава шумымэ лэпаткам налын йамдылэныт. Вишньюр Эчук.

Йал озанлык чыла машина ачалымэ

Помар йал советыштэ шурно погымо кампаньэлан йамдылалтмаш вийан кайа. Колхоз-влак шурно түрэдмэ, шурно шиймэ машина ачалат. Тачысэ

кэчылан йал совет мучко шуро солымэ 8, шурно түрэдмэ 7, имнэ дэнэ шуро удырымэ шүрө 8, шурно шиймэ 2 машина-влакым ачалымэ.

Омарта нуклымаштэ пырдык газэт лэктэш

Йошкар Липша“ колхозын (Липша йал совет) 65 №-ан кварталыште омарта куклаш налмэ участкыжэ улэ. Тидэ участкыште 60

колхозник—влак пашам ыштат. Паша ыштышэ—влак вийдэнэ пырдык газэт лукталтэш. Саныков В.

Такыр куралмэ нэргэн 19 шэ ийунылан С В О Д К О

Йал, посёлок совет влак лум	КОЛХОЗ СЭК. ЫШКЭТ О. С.			
	План	Тэмымэ	План	Тэмымэ
Альксэйво	108	108	10	10
Куго-Шыгак йал с.в.	425	390	36	36
К—Порат	388	390	622	385
Исмэнца	271	271	202	95
Кокшамар йал совет	68	68	95	80
Кужмара	600	600	400	300
Краснойар	272	250	283	56
Кожла Сола	326	276	230	30
Карабэльак	257	210	38	6
Кукшэвэр	378	370	187	120
Кукмор	295	312	49	53
Льагушко	107	140	41	8,3
Лопатин п.с.	38	39	1,4	1,4
Липша	112	175	26	47
Моркийал	268	296	220	91
Мамасава	175	175	169	47
Нагория	391	379	311	186
Нуктуж	280	280	52	5
Обшйар	143	144	78	78
Помар	331	325	209	60
Пэтайал	440	303	567	200
Сотнур	728	648	813	190
Самоново	47	42	10	5
Сидельниково	91	98	14	10
Шимшурго	92	92	33	10
Чув. Огар	25	28	27	5
Н.—Мучаш	295	295	15	3
Чылажэ	6996	6996	4748	2596

Планым түрыс тэмыш

„Кү КУРЫК“ колхоз (Сотнур йал совет) такыр куралмэ планым 12 шо июнлан 100% тэмыш. План почэш 103,7 га такырым куралмэ.

Антипов такыр куралмашым мон дэн

„Йошкар Пэлэдыш“ колхозлан (Сотнур йал совет) плач почэш тэний 81,1 га такырым куралмаш күлэш ильэ гыч, тачысэ кэчылан ик га такырымат куралмэ огыл. Колхоз вуйлатышэ Антипов такыр куралмэ нэргэн огышат шоналдэ.

Йал совет могоырым Антиповлан пэнгыдэ мэрым ыштэн, такыр куралмэ планым тидэ кэчылаштак түрыс тэмаш күлэш.

В. Андрэйев.

53 га шук шудым сомлымэ

„Литвинов лум“ колхоз (Сотнур йал совет) такыр куралмэ планым 6-шо ийуныланак түрыс тэмэй. План почэш 131 га такырым куралмэ. Кызыт тидэ колхозысо колхозник—влак шук шуро сомлаш вийан пижыныт. Тачысэ кэчылан 53 га шук шудым сомлымэ.